

POWIAT
IŁAWSKI

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

sursus
corda
w górę serca
STOWARZYSZENIE

Zaprzeczenie ojcostwa

- kto, kiedy i dlaczego składa wnioski do sądu?

04.
2025

Według prawa polskiego, ojcem dziecka jest mąż kobiety, która została mamą. Jednak nie zawsze jest to prawda. Gdy zatem istnieją uzasadnione podstawy do twierdzenia, że biologicznym tatą dziecka nie jest mąż matki, składa się w sądzie pozew o zaprzeczenie ojcostwa. Taki proces ma na celu ochronę praw i interesów dziecka, jego genetycznego ojca, a także męża matki i jest istotny nie tylko z powodu nazwiska w akcie urodzenia.

Domniemane ojcostwo.

W polskim prawie obowiązuje tzw. **domniemane ojcostwo**, tzn. **założenie, że dziecko pochodzi od męża matki**. Zgodnie z art. 62 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego „**jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia, domniemywa się, że pochodzi ono od męża matki**”. To oznacza, że jeżeli kobieta zamężna, po rozwodzie lub wdowa urodzi dziecko, to z automatu jako ojciec w akcie urodzenia dziecka zostanie wpisany mąż tej kobiety. Domniemania nie stosuje się tylko wtedy, gdy dziecko urodziło się po upływie 300 dni od orzeczenia separacji, rozwodu czy śmierci małżonka.

Przykład

Beata i Marek wzięli ślub w 2015 roku i doczekali się jednej córki. Od 2022 roku ich związek zaczął się psuć. Każde z nich zaczęło sobie układać życie na nowo z innymi partnerami, dlatego zdecydowali się na złożenie pozwu rozwodowego. Wyrok sądu uprawomocnił się 19 lipca 2024 roku, a ich małżeństwo zostało rozwiązane. Kilka miesięcy później, dokładnie 22 stycznia 2025 roku, Beata urodziła drugie dziecko.

W akcie urodzenia chłopiec otrzymał nazwisko Marka, chociaż nie był jego synem. Stało się tak dlatego, że od rozwodu nie minęło 300 dni i to właśnie Marek nabył w stosunku do noworodka prawa i obowiązki, takie jak alimenty, kontakt i władza rodzicielska. Jedynym sposobem, aby eksmąż Beaty przestał być ojcem w sensie prawnym, a stał się nim prawdziwy, czyli biologiczny ojciec chłopca, jest wytoczenie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

Zaprzeczenie ojcostwa - na czym polega i kiedy jest możliwe?

Zaprzeczenie ojcostwa to proces prawny, który ma na celu formalne udowodnienie, że mąż matki dziecka, nie jest biologicznym ojcem tego dziecka. Odnosi się do sytuacji, w której mężczyzna lub sama matka, mają uzasadnione podstawy do twierdzenia, że dziecko nie zostało poczęte w trakcie ich intymnego związku. Mężczyzna zrzuca się wówczas odpowiedzialności emocjonalnej i finansowej wobec tego dziecka. Zaprzeczenie ojcostwa jest istotne z kilku powodów. Po pierwsze tylko ojciec wpisany w akt urodzenia może przekazać dziecku nazwisko. Po drugie - domniemany ojciec ma władzę rodzicielską nad dzieckiem i po trzecie -

– to na domniemanym ojcu spoczywa obowiązek alimentacyjny. Podstawą prawną do unieważnienia ojcostwa jest art. 67 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że „zaprzeczenie ojcostwa następuje przez wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka”. W tym celu najczęściej wykonuje się badania DNA.

Kto i kiedy może złożyć pozew?

Zaprzeczenie ojcostwa dotyczy tylko małżonków. Nie można zaprzeczyć ojcostwa dziecka pozamałżeńskiego.

Niemożliwe jest również zaprzeczenie ojcostwa jeszcze w trakcie trwania ciąży. Jedyne, co można zrobić w takiej sytuacji, to skompletować potrzebne dokumenty i przygotować pozew, żeby rozpocząć procedurę zaraz po urodzeniu się dziecka.

Uprawnieni do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa są matka, ojciec, samo dziecko oraz prokurator. Ten ostatni może to zrobić z urzędu, gdy powziął informację o takiej potrzebie np. w toku innej prowadzonej sprawy lub na zgłoszenie osoby zainteresowanej, której minął ostateczny termin na złożenie wniosku o zaprzeczenie ojcostwa.

Terminy na zaprzeczenie ojcostwa

Czas na złożenie powództwa jest ściśle określony w ustawie:

- mąż matki może to zrobić w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się, że dziecko od niego nie pochodzi, nie później jednak niż do dnia osiągnięcia przez dziecko pełnoletności;
- matka może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa swego męża w ciągu roku od dnia, w którym dowiedziała się, że dziecko od niego nie pochodzi, nie później jednak niż do dnia osiągnięcia przez dziecko pełnoletności;
- dziecko po osiągnięciu pełnoletności może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w ciągu roku od dnia, w którym dowiedziało się, że nie pochodzi od męża swojej matki. Jeżeli dziecko dowiedziało się o sytuacji przed dniem osiągnięcia pełnoletności, termin do wytoczenia powództwa biegnie od dnia osiągnięcia pełnoletności;
- Prokurator, co do zasady, w każdym czasie może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa;

Zaprzeczenie ojcostwa i co dalej?

Procedurę zaprzeczenia ojcostwa rozpoczyna pozew, który składa się we właściwym sądzie rejonowym ze względu na miejsce zamieszkania pozwanego, w wydziale rodzinnym i dla nieletnich. Do wniosku należy dołączyć odpowiednie dokumenty, w szczególności odpis aktu urodzenia dziecka. Nie ma uniwersalnego wzoru takiego pozwu, ponieważ różne są okoliczności rodzinne. Dlatego najlepiej, jeśli pismo sporządzi prawnik, który specjalizuje się w danej dziedzinie. Lepiej być ostrożnym w korzystaniu ze wzorów dostępnych w Internecie, ponieważ mogą one nie odpowiadać sytuacji faktycznej i prawnej, przez co mogą wprowadzać w błąd i wydłużyć postępowanie. Jeśli sąd wydał wyrok zaprzeczający ojcostwu, wówczas ustają prawa i obowiązki ojca wobec dziecka i dziecka wobec ojca. Co ważne, jeżeli domniemany ojciec płacił alimenty przed wydaniem pozytywnej decyzji sądu w sprawie zaprzeczenia ojcostwa, nie zostaną one zwrócone. Nowa sprawa o ustalenie ojcostwa nie jest wszczynana w sposób automatyczny. Ojciec biologiczny będzie wpisany w akcie urodzenia jako ojciec, gdy jego ojcostwo zostanie potwierdzone poprzez uznanie ojcostwa w urzędzie stanu cywilnego lub w wyroku ustalającym ojcostwo.

Dowiedz się więcej! Skorzystaj z darmowej pomocy prawnej w Powiecie Iławskim.

89 649 08 48

poradnia.prawna@powiat-ilawski.pl

Odwiedź naszą stronę!